

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Муҳаммадзода Маърифат Муҳаммадҷон дар мавзуи «Масъалаҳои матншиносӣ ва поэтикии достони «Ҳумой ва Ҳумоюн»-и Ҳочуи Кирмонӣ», ки барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои филологӣ аз рӯйи ихтисоси 10.01.08 – Назарияи адабиёт. Матншиносӣ, нусхашиносӣ пешниҳод гардидааст.

Ҳочуи Кирмонӣ дар сафи он шоироне қарор дорад, ки бо эҷодиёти пурбори худ анъанайи хамсасароии адабиёти классикиро тақвият бахшидааст. Ҳочу дар эҷодиёти худ мавзӯҳои мубрам, масъалаҳои муҳимми ҳаёти инсониро пайгирӣ карда, дар онҳо ғояҳои олиӣ созандаро ҷой додааст, ки имрӯз низ аҳаммияти хешро аз даст намодааст.

Ин аст, ки муаллифони сарчашмаҳои адабӣ аз шахсияти эҷодӣ ва истеъдоди суҳанофаринии Ҳочу ба некӣ ёд кардаанд. Аз ҷумла, Лутфалибеки Озар дар «Оташкада», Қозӣ Аҳмади Ғаффорӣ дар «Таърихи Нигористон», Давлатшоҳи Самарқандӣ дар «Тазкират-уш-шуаро», Абдуннабии Қазвинӣ дар «Майхона», Муҳаммад Алиӣ Мударрисӣ Табрезӣ дар «Райҳонат-ул-адаб»-и худ маҳорати Ҳочуро васф намудаанд, ки осори бозмондаи шоир афкори эшонро ба хубӣ тасдиқ менамояд.

Донишмандон ва суҳаншиносон низ дар пажӯҳишҳои худ аз рӯзгору осори Ҳочуи Кирмонӣ ёдовар шудаанд. Дар сафи эшон С. Нафисӣ, В. Дастгирдӣ, З. Сафо, С. Хонсорӣ, С.Н. Кирмонӣ, З.А. Аллахвердиева, Н. Сайфиев, К. Айнӣ, Ш. Раҳмонов ва дигарон қарор гирифтаанд, ки ҳочушиносиро тақвият додаанд.

Сарфи назар аз ин, дар адабиётшиносии тоҷик дар хусуси Ҳочу ва ибтикороту ҳунари эҷодии вай таҳқиқоти монографие анҷом наёфтааст. Ба риштаи таҳқиқ қашида шудани достони «Ҳумой ва Ҳумоюн»-и Ҳочу ва нишон додани ҳунари шоирии вай аз ҷониби Муҳаммадзода Маърифат Муҳаммадҷон айни муддао буда, саҳифаи ҷадидеро дар адабиётшиносии муосир боз хоҳад кард.

Аз мухтавои автореферат диссертант маълум мегардад, ки ӯ ба мавзӯ ва масъалаҳои мавриди таҳқиқи худ хуб мутаваҷҷеҳ гашта, маводди фаровонеро ба даст оварда, онҳоро бо равишҳои таҷрибашудаи илмӣ мавриди пажӯҳиш қарор додааст.

Диссертант дар муқаддимаи таҳқиқот ва се бобу фаслҳои марбут ба он масъалаҳои «Хочуи Қирмонӣ ва тасҳеҳу нашри достони «Хумой ва Хумоюн»-и ӯ», «Соҳтор ва мухтавои ғоявии «Хумой ва Хумоюн»», «Бадеиёти «Хумой ва Хумоюн»»-ро бо далелҳои мушаххас, мисолҳои ибратбахш таҳлилу баррасӣ намудааст.

Муҳаммадзода Маърифат Муҳаммадҷон кулли ҳадафу мақсад ва вазифаҳое, ки барои таҳқиқи ҳаматарафаи мавзӯ дар пеши худ гузоштааст, дар сатҳи ҳуби илмӣ иҷро намудааст.

Забони таҳқиқот фасеҳу мафҳум, сабки нигориши он ба меъёрҳои таълифи рисолаҳои илмӣ мувофиқат мекунад.

Мазмуни автореферат ва мақолаҳои нашрнамудаи диссертант мухтавои умумии таҳқиқотро фаро гирифтаанд. Ҳамчунин, дар охири автореферат аннотатсияи таҳқиқот бо се забон: тоҷикӣ, русӣ ва англисӣ оварда шудааст, ки муҳассаноти дигари пажӯҳиш маҳсуб меёбад.

Дар баробари дастовард ва муваффақиятҳои илмӣ дар матни автореферати диссертатсия баъзе ғалатҳои ҷузъӣ аён гардиданд, ки зикри онҳо барои беҳбудии фаъолияти ояндаи диссертант муҳим арзёбӣ мешавад:

1. Агар достони «Хумой ва Хумоюн»-и Хочу дар қиёс бо дostonҳои дигари шоир баррасӣ мешуд, арзиши пажӯҳиш боз ҳам беҳтар мегардид.
2. Нагузоштани сархат дар муқаддимаи автореферат (сах.5).
3. Нодуруст гузоштани аломати вергул (сах.11).

Дар ҳар сурат, ғалатҳои таъкидшуда ҷузъӣ буда, ба арзиши илмии автореферати диссертатсия нуқсон ворид намесозанд.

Хулоса, автореферати диссертатсияи Муҳаммадзода Маърифат Муҳаммадҷон дар мавзӯи «Масъалаҳои матншиносӣ ва поэтикии

достони «Хумой ва Ҳумоюн»-и Хоҷуи Кирмонӣ» таҳқиқоти анҷомёфтаи
илмӣ мебошад ва диссертант барои дарёфти дараҷаи илмии номзади
илмҳои филологӣ аз рӯйи ихтисоси 10.01.08 – Назарияи адабиёт.
Матншиносӣ, нусхашиносӣ сазовор аст.

Тақриздиханда:

номзади илмҳои филологӣ,

дотсенти кафедраи забонҳои

Донишгоҳи техникии Тоҷикистон

ба номи академик М.С. Осимӣ Ҳикматов Ҷумабой Ҳакимович

Суроға: 735700, Ҷумҳурии Тоҷикистон,

ноҳияи Варзоб, ҷамоати деҳоти Чорбоғ,

деҳаи Гураҳа, хонаи 33 А

Тел.: (+992) 935-43-53-29

E-mail: orifjon2216@mail.ru

Имзои Ҳикматов Ҷумабой Ҳакимовичро

тасдиқ мекунам:

/ Сардори раёсати кадрҳо ва

корҳои махсуси Донишгоҳи техникии

Тоҷикистон ба номи академик М.С. Осимӣ Қодирзода Неъматулло

Суроғаи муассиса:

734042, шаҳри Душанбе, ноҳияи Шохмансур,

Кӯчаи академикҳо Рачабовҳо, 10

Тел.: (+992 372) 21-35-11;

(+992 372) 23-02-46;

E-mail: info@ttu.tj, ttu@ttu.tj

4.02.2026